

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

9. rujna 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Uredba (EZ) br. 44/2001 – Članak 1. stavak 2. i članak 49. – Sudska nadležnost i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima – Isključene stvari – Obiteljsko pravo – Uredba (EZ) br. 2201/2003 – Članak 47. stavak 1. – Nadležnost, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću – Sudska odluka o pravu na kontakt s djetetom kojom je određena periodična novčana kazna – Izvršenje periodične novčane kazne“

U predmetu C-4/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Korkein oikeus (Finska), odlukom od 31. prosinca 2013., koju je Sud zaprimio 6. siječnja 2014., u postupku

Christophe Bohez

protiv

Ingrid Wiertz,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano, predsjednik vijeća, S. Rodin, E. Levits, M. Berger (izvjestiteljica) i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 8. siječnja 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za C. Boheza, L. Koskenvuo, *asianajaja*,

— za finsku vladu, H. Leppo, u svojstvu agenta,

— za španjolsku vladu, L. Banciella Rodríguez-Miñón, u svojstvu agenta,

— za litavsku vladu, D. Kriaučiūnas i R. Dzikovič, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, A.-M. Rouchaud-Joët i E. Paasivirta, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 16. travnja 2015.,

* Jezik postupka: finski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. stavka 2. i članka 49. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.) i članka 47. stavka 1. Uredbe (EZ) Vijeća br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 (SL L 338, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 133.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između C. Boheza i I. Wiertz u pogledu izvršenja, u Finskoj, periodične novčane kazne izrečene u odluci koju je donio belgijski sud kako bi osigurao poštovanje prava na kontakt s djetetom koje je dodijeljeno C. Bohezu u pogledu njegove djece.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba br. 44/2001

- 3 Članak 1. stavak 1. i stavak 2. točka (a) Uredbe br. 44/2001 koji se odnosi na područje primjene te uredbe određuje:

„1. Ova se uredba primjenjuje na građanske i trgovačke stvari bez obzira na prirodu suda. [...]

2. Ova se uredba ne primjenjuje na:

- (a) status ili pravnu sposobnost fizičkih osoba, vlasnička prava koja proizlaze iz bračnih veza, oporuke i nasljeđivanje.

[...]

- 4 Članak 45. stavak 2. te uredbe, koji se nalazi u poglavlju III. naslovljenom „Priznavanje i izvršenje“, predviđa:

„Ni pod kakvim uvjetima nije dopušteno preispitivanje sudske odluke s obzirom na meritum.“

- 5 Članak 49. te uredbe koji se nalazi u istom poglavlju III. određuje:

„Strana sudska odluka u kojoj se nalaže periodično isplaćivanje novčane kazne, izvršiva je u državi članici u kojoj se zahtijeva izvršenje samo u slučaju da je iznos kazni konačno utvrđen pred sudovima države članice u kojoj je sudska odluka donesena.“

Uredba br. 2201/2003

- 6 Uredba br. 2201/2003 stavila je izvan snage i zamijenila Uredbu Vijeća (EZ) br. 1347/2000 od 29. svibnja 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću nad zajedničkom djecom (SL L 160, str. 19.).

7 Uvodna izjava 2. Uredbe br. 2201/2003 podsjeća da je načelo uzajamnog priznavanja sudskih odluka kamen temeljac za uspostavu pravog pravosudnog područja i da je u tom pogledu kao prioritet utvrđeno pravo na posjećivanje djece.

8 Članak 1. Uredbe br. 2201/2003 određuje njezino područje primjene kako slijedi:

„1. Ova se uredba primjenjuje, bez obzira na prirodu suda, u građanskim stvarima koje se odnose na:

[...]

(b) dodjelu, izvršavanje, prijenos, ograničenje ili oduzimanje roditeljske odgovornosti

2. Stvari iz stavka 1. točke (b) mogu se odnositi na:

(a) pravo na roditeljsku skrb i pravo na kontakt s djetetom,

[...]“

9 Na temelju 8. članka 26. te uredbe „[s]adržaj sudske odluke ne smije se preispitivati ni u kakvim okolnostima.“

10 U pogledu izvršivosti sudskih odluka koje se odnose na pravo na kontakt s djetetom, članak 28. stavak 1. iste Uredbe br. 2201/2003 određuje:

„Sudska odluka o izvršavanju roditeljske odgovornosti nad djetetom, koja je donesena u državi članici i koja je u toj državi članici postala izvršiva te je dostavljena, izvršiva je i u drugoj državi članici ako je u toj državi članici, na zahtjev bilo koje zainteresirane stranke, proglašena izvršivom.“

11 U određenim okolnostima, na sudske odluke o pravu na kontakt s djetetom može se primijeniti sustav automatskog izvršenja. Članak 41. stavak 1. prvi podstavak Uredbe br. 2201/2003 u tom pogledu predviđa:

„Prava na kontakt s djetetom [...] priznata u izvršivoj sudskoj odluci donesenoj u državi članici, priznaju se i izvršiva su u drugoj državi članici bez potrebe pribavljanja potvrde izvršivosti i bez bilo kakve mogućnosti osporavanja njihova priznavanja ako je sudska odluka potvrđena u državi članici podrijetla u skladu sa stavkom 2.“

12 Članak 47. stavak 1. iste uredbe precizira da postupak izvršenja uređuje pravo države članice izvršenja.

Nacionalno pravo

Belgijsko pravo

13 U belgijskom pravu, periodična novčana kazna uređena je člancima 1385.a do 1385.h Pravosudnog zakonika. Prema članku 1385.a tog zakonika:

„Sud može na zahtjev jedne stranke naložiti drugoj stranci plaćanje novčanog iznosa, pod nazivom periodična novčana kazna, ako nije ispunjena glavna obveza, što ne utječe na eventualnu naknadu štete. [...]“

14 Prema članku 1385.b navedenog zakonika:

„Sud može periodičnu novčanu kaznu utvrditi kao jednokratan iznos ili kao iznos utvrđen po jedinici vremena ili po povredi. U ta posljednja dva slučaja, sud može također utvrditi najveći iznos do kojeg se periodične novčane kazne mogu izreći.“

15 Sukladno članku 1385.c istog zakonika, izvršni naslov koji omogućuje naplatu periodične novčane kazne utvrđuje se sudskom odlukom kojom je izrečena kazna, a korisnik ne mora prije izvršenja dobiti odluku o određivanju iznosa periodične novčane kazne.

16 Korisnik periodične novčane kazne snosi teret dokazivanja da je ispunjen uvjet naplativosti te kazne. Ako je dužnik osporava, navedeni korisnik mora iznijeti dokaz o navodnim povredama. Tada je na izvršnom sudu da ocijeni jesu li ispunjeni uvjeti za izricanje periodične novčane kazne.

Finsko pravo

17 U finskom pravu, periodična novčana kazna izrečena kako bi se poštovalo pravo na kontakt s djetetom uređena je Zakonom o izvršenju sudskih odluka u području prava na roditeljsku skrb i na kontakt s djetetom (lapsen huolto ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettu laki, u daljnjem tekstu: TpL) kao i Zakonom o periodičnoj novčanoj kazni (uhkasakkolaki).

18 U skladu s člankom 16. stavkom 2. TpL-a, sud pred kojim je, nakon što je donio odluku o pravu na kontakt s djetetom, pokrenut postupak o izvršenju tog prava može stranku koja se protivi izvršenju obvezati da poštuje odluku pod prijetnjom izricanja periodične novčane kazne.

19 Prema članku 18. stavcima 1. i 2. TpL-a, periodična novčana kazna načelno se utvrđuje kao jednokratan iznos. Ako okolnosti to opravdavaju, periodična novčana kazna međutim može biti izvrštena u obliku kumulativnih iznosa.

20 Periodična novčana kazna se ne plaća protivnoj stranci, nego uvijek državi.

21 Prema članku 19. stavaka 1. i 2. TpL-a, sud može povodom novog zahtjeva naložiti plaćanje utvrđene periodične novčane kazne ako smatra da je to opravdano. Nije moguće naložiti plaćanje periodične novčane kazne ako obvezana stranka dokaže da je imala valjani razlog za neizvršenje obveze ili ako je obveza u međuvremenu izvršena.

22 Članak 11. Zakona o periodičnim novčanim kaznama ovlašćuje sud za smanjenje iznosa periodične novčane kazne koju treba platiti u odnosu na početno utvrđenu kaznu ako je znatni dio glavne obveze ispunjen ili ako se sposobnost plaćanja obvezane osobe znatno smanjila ili ako postoji drugi valjani razlog za smanjenje iznosa periodične novčane kazne.

Glavni postupak i prethodna pitanja

23 C. Bohez i I. Wiertz su sklopili brak 1997. u Belgiji u kojem je rođeno dvoje djece. Par se razveo 2005. te se I. Wiertz preselila u Finsku.

24 Rechtbank van eerste aanleg te Gent (prvostupanjski sud u Gentu, Belgija) donio je 28. ožujka 2007. odluku o roditeljskoj skrbi, boravištu, pravu na kontakt s djetetom i naknadu za uzdržavanje te djece (u daljnjem tekstu: sudska odluka od 28. ožujka 2007.). Sud je uz tu odluku odredio periodičnu novčanu kaznu u iznosu od 1000 eura po djetetu za svaki dan kad mu dijete nije bilo predano, kako bi se osiguralo poštovanje prava na kontakt s djetetom koje je dodijeljeno C. Bohezu. Najveći iznos periodične novčane kazne utvrđen je na 25.000 eura.

- 25 C. Bohez zatražio je od finskih sudova da nalože I. Wiertz da mu plati periodičnu novčanu kaznu utvrđenu sudskom odlukom od 28. ožujka 2007. ili da tu odluku proglase izvršnom u Finskoj. U prilog svojem zahtjevu, istaknuo je pred Itä-Uudenmaan käräjäoikeus (Prvostupanjski sud u Itä Uusimaai, Finska) da je uslijed toga što više puta nije mogao koristiti pravo kontakta s djetetom, već dosegnut najveći iznos periodične novčane kazne utvrđen u toj sudskoj odluci. Oslanjajući se na činjenicu da u belgijskom pravu tijela koja izvršavaju sudske odluke automatski osiguravaju naplatu periodične novčane kazne, pri čemu nije potrebno pokretati novi sudski postupak, C. Bohez je procijenio da je potrebno smatrati da je svrha njegova zahtjeva naplata novčane tražbine koju je moguće naplatiti te da je na temelju toga zahtjev obuhvaćen područjem primjene Uredbe br. 44/2001.
- 26 I. Wiertz prigovorila je da belgijski sud nije konačno potvrdio obvezu plaćanja i da stoga odluka od 28. ožujka 2007. nije izvršna. Nijedno tijelo nije utvrdilo postojanje nepravilnosti koje bi mogle dovesti do obveze plaćanja periodične novčane kazne.
- 27 Sudskom odlukom od 8. ožujka 2012., Itä-Uudenmaan käräjäoikeus utvrdio je da se zahtjev C. Boheza ne odnosi na izvršenje sudske odluke o pravu na kontakt s djetetom, nego samo na izvršenje periodične novčane kazne naložene kako bi se osiguralo poštovanje spomenute odluke. Iz toga je zaključio da je taj zahtjev, s obzirom na to da se odnosi na izvršenje sudske odluke kojom je utvrđena novčana obveza, obuhvaćen područjem primjene Uredbe br. 44/2001. Ističući, međutim, da je sudskom odlukom od 28. ožujka 2007. predviđena, protivno zahtjevima članka 49. te uredbe, samo periodična novčana kazna čiji konačni iznos nije bio utvrđen, Itä-Uudenmaan käräjäoikeus proglasio je nedopuštenim zahtjev C. Boheza.
- 28 Postupajući po žalbi C. Boheza, Helsingin hovioikeus (Žalbeni sud u Helsinkiju) je svojom odlukom od 16. kolovoza 2012. potvrdio nedopuštenost zahtjeva. Obrazloženje te odluke se međutim temelji na drukčijoj analizi od one prvostupanjskog suda. Procjenjujući da je zahtjev C. Boheza u okviru izvršenja sudske odluke o pravu na kontakt s djetetom, Helsingin hovioikeus je s obzirom na članak 1. stavak 2. točku (a) Uredbe br. 44/2001 presudio da taj zahtjev nije obuhvaćen tom uredbom, nego Uredbom br. 2201/2003. Stoga, u skladu s njezinim člankom 47. stavkom 1., postupak izvršenja, u ovom slučaju, uređuje finsko pravo, odnosno Tpl.
- 29 C. Bohez se žalio pred Korkein oikeus (Vrhovni sud) od kojeg je zatražio poništenje odluke Helsingin hovioikeus od 16. kolovoza 2012. te je ponovio svoja očitovanja iznesena u prvom stupnju.
- 30 U tim je okolnostima Korkein oikeus odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 1. stavak 2. Uredbe br. 44/2001 tumačiti na način da predmeti koji se odnose na izvršenje periodične novčane kazne izrečene radi poštovanja glavne obveze naložene sudskom odlukom o pravu na roditeljsku skrb i pravu na kontakt s djetetom ne ulaze u područje primjene te uredbe?
 2. Ako gore navedeni predmeti ulaze u područje primjene Uredbe br. 44/2001 treba li članak 49. te iste uredbe tumačiti na način da periodična novčana kazna izrečena po danu, koja je u utvrđenom iznosu izravno izvršna u državi u kojoj je sudska odluka donesena, ali čiji se konačni iznos na temelju zahtjeva dužnika ili dokaza koje je dužnik iznio može izmijeniti, u [drugoj] državi članici postaje izvršna tek onda kada je njezin iznos izričito konačno utvrđen u državi u kojoj je sudska odluka donesena?
 3. Ako gore navedeni predmeti ne ulaze u područje primjene Uredbe br. 44/2001, treba li članak 47. stavak 1. Uredbe br. 2201/2003 tumačiti na način da mjere kojima se želi osigurati poštovanje odluka koje se tiču prava na roditeljsku skrb i prava na kontakt s djetetom, potpadaju pod postupak izvršenja u smislu te odredbe, odnosno postupanju izvršenja utvrđenog pravom države

članice izvršenja, ili se može smatrati da one čine sastavni dio sudske odluke o pravu na roditeljsku skrb i pravu na kontakt s djetetom koja je prema Uredbi br. 2201/2003 izravno izvršna u drugoj državi članici?

4. Mora li se zahtijevati – ako je zatraženo izvršenje periodične novčane kazne u drugoj državi članici – da je u državi članici podrijetla iznos te periodične novčane kazne izričito konačno utvrđen, čak i kad Uredba br. 44/2001 u okviru tog izvršenja nije primjenjiva?
5. Kada je periodična novčana kazna izrečena radi poštovanja prava na kontakt s djetetom izvršna u drugoj državi članici, a da iznos periodične novčane kazne koju je potrebno naplatiti nije izričito konačno utvrđen u državi članici podrijetla:
 - (a) je li za izvršenje periodične novčane kazne ipak potrebno ispitati je li poštovanje prava na kontakt s djetetom spriječeno razlozima koji se nužno moraju uzeti u obzir kako bi se zajamčila prava djeteta, i
 - (b) u tom slučaju, koji sud je nadležan za ispitivanje tih okolnosti, odnosno
 - i. je li nadležnost suda države u kojoj se odluka izvršava uvijek isključivo ograničena na ispitivanje proizlazi li navodna smetnja prava na kontakt s djetetom iz razloga koji je izričito predviđen odlukom u glavnom postupku, ili
 - ii. proizlazi li iz prava djeteta zajamčenih Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) da sud države članice izvršenja ima širu ovlast ili obvezu ispitati je li poštovanje prava na kontakt s djetetom spriječeno razlozima koji se nužno moraju uzeti u obzir kako bi se zajamčila prava djeteta?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 31 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. Uredbe br. 44/2001 tumačiti na način da se primjenjuje na izvršenje periodične novčane kazne u jednoj državi članici naložene sudsom odlukom donesenom u drugoj državi članici o pravu na roditeljsku skrb i pravu na kontakt s djetetom, čija je svrha osigurati da nositelj prava na roditeljsku skrb poštuje to pravo na kontakt s djetetom.
- 32 U tom pogledu valja podsjetiti da je područje primjene Uredbe br. 44/2001 ograničeno na „građanske i trgovačke stvari“. To područje uglavnom je utvrđeno na temelju karakteristika pravnih odnosa između stranaka u postupku ili predmeta tog postupka (vidjeti presudu *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, t. 39. i navedenu sudsku praksu).
- 33 Konkretnije, što se tiče privremenih mjera, Sud smatra da se njihova obuhvaćenost područjem primjene Uredbe br. 44/2001 ne određuje prema njihovoj prirodi, nego prema prirodi prava čija se zaštita osigurava tim mjerama (vidjeti presudu *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, t. 40. i navedenu sudsku praksu).
- 34 Prema tome, što se tiče izvršenja sudske odluke u jednoj državi članici kojom se nalaže plaćanje novčane kazne, koju je izrekao sud druge države članice kako bi se osiguralo poštovanje zabrane izrečene u sudskoj odluci donesenoj u građanskim i trgovačkim stvarima, Sud je pojasnio da priroda tog prava na izvršenje ovisi o prirodi subjektivnog prava zbog čije je povrede bilo naloženo izvršenje (vidjeti presudu *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, t. 42.).

- 35 U konkretnom slučaju, iz članka 1385.a belgijskog Pravosudnog zakonika, na temelju kojeg je nacionalni sud izrekao periodičnu novčanu kaznu u glavnom postupku, proizlazi da se ta mjera smatra nalogom kojim se na zahtjev jedne stranke drugoj stranci nalaže plaćanje novčanog iznosa, ako je potonja ispunila svoju glavnu obvezu. Iz toga proizlazi da je periodična novčana kazna podredna u odnosu na glavnu obvezu.
- 36 S druge strane, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da je svrha periodične novčane kazne iz glavnog postupka osigurati ostvarenje prava na kontakt s djetetom koje je u istoj odluci dodijelio sud države podrijetla. Ta periodična novčana kazna, naime, za cilj ima izvršiti financijski pritisak na osobu koja skrbi o djetetu da surađuje u provedbi takvog prava na kontakt s djetetom.
- 37 Međutim, članak 1. stavak 2. točka (a) Uredbe 44/2001 iz područja primjene te uredbe izričito isključuje status fizičkih osoba, pojam koji podrazumijeva izvršavanje roditeljske odgovornosti nad djetetom.
- 38 Zbog tog isključenja i kako bi se popunila ta praznina donesene su uredbe br. 1347/2000 i 2201/2003, čija područja primjene osobito uključuju pitanja roditeljske odgovornosti. Među tim pitanjima nalazi se, među ostalim, kako precizira članak 1. stavak 2. točka (a) Uredbe br. 2201/2003, pravo na roditeljsku skrb i pravo na kontakt s djetetom.
- 39 U tim okolnostima, valja utvrditi da je periodična novčana kazna čije se izvršenje zahtijeva u glavnom postupku podredna mjera čiji je cilj zaštita prava koje nije obuhvaćeno područjem primjene Uredbe br. 44/2001 već onim Uredbe br. 2201/2003.
- 40 Na prvo pitanje prema tome valja odgovoriti da članak 1. Uredbe br. 44/2001 treba tumačiti na način da se ta uredba ne primjenjuje na izvršenje periodične novčane kazne u jednoj državi članici naložene sudskom odlukom donesenom u drugoj državi članici o pravu na roditeljsku skrb i pravu na kontakt s djetetom, čija je svrha osigurati da nositelj prava na roditeljsku skrb poštuje to pravo na kontakt s djetetom.

Drugo pitanje

- 41 S obzirom na odgovor na prvo pitanje, ne treba odgovoriti na drugo pitanje.

Treće pitanje

- 42 Trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li smatrati da naplata periodične novčane kazne koju je naložio sud države podrijetla koji je meritorno odlučivao o pravu na kontakt s djetetom u svrhu osiguranja ostvarenja tog prava pripada postupku izvršenja prava na kontakt s djetetom koji, prema članku 47. stavku 1. Uredbe br. 2201/2003, uređuje nacionalno pravo ili da pripada istom uređenju kao i pravo na kontakt s djetetom koje osigurava, te se na tom temelju treba proglasiti izvršnom prema pravilima utvrđenima Uredbom br. 2201/2003.
- 43 Kao što ističe uvodna izjava 2. Uredbe 2201/2003, uzajamno priznavanje sudskih odluka koje se odnose na pravo na posjećivanje djece prepoznato je kao prioritet u okviru pravosudnog prostora Europske unije. Budući da su prepoznate kao osobito važne, te odluke pripadaju posebnom uređenju. Uredba br. 2201/2003 naime u svojim člancima 28. stavku 1. i članku 41. stavku 1. predviđa sustav pojednostavnjenog, čak automatskog izvršenja koji počiva na načelu uzajamnog povjerenja.
- 44 Zbog tog uzajamnog povjerenja i sukladno članku 26. te uredbe, sadržaj tih odluka se ne može preispitivati.

- 45 U konkretnom slučaju, periodičnu novčanu kaznu čije se izvršenje traži u okviru spora u glavnom postupku naložio je sud koji je na temelju Uredbe br. 2201/2003 bio nadležan meritorno odlučivati o pravu na kontakt s djetetom.
- 46 Uistinu, za razliku od Uredbe br. 44/2001, Uredba br. 2201/2003 kao i njezina prethodnica, Uredba br. 1347/2000 ne sadržava pravila o periodičnoj novčanoj kazni. Međutim, kako ističe Europska komisija, iz činjenice da se o tom pitanju nije raspravljalo tijekom sastavljanja tih uredbi ne smije se izvući zaključak da je namjera zakonodavca Unije bila isključiti izvršenje periodične novčane kazne iz područja primjene potonjih. Naime, takva mjera, time što doprinosi poštovanju donesenih odluka prilikom primjene tih uredbi u području prava na kontakt s djetetom, pripada cilju učinkovitosti Uredbe br. 2201/2003.
- 47 Kao što se ističe u točki 35. ove presude, periodična novčana kazna iz glavnog postupka je isključivo podređna u odnosu na glavnu obvezu koju osigurava, odnosno obvezu roditelja koji skrbi o djetetu da surađuje u provedbi prava na kontakt s djetetom prema pravilima koje je utvrdio sud države podrijetla nadležan za meritorno odlučivanje.
- 48 Izvršenje te periodične novčane kazne je, prema tome, istodobno izravno vezano za postojanje glavne obveze i njezinu povredu.
- 49 Imajući u vidu tu povezanost, periodična novčana kazna naložena sudskom odlukom o pravu na kontakt s djetetom ne može se razmatrati samostalno kao da čini samostalnu obvezu, već se treba razmatrati neodvojivo od prava na kontakt s djetetom čiju zaštitu osigurava.
- 50 Na tom temelju, naplata navedene periodične novčane kazne treba pripadati istom uređenju izvršenja kao i pravo na kontakt s djetetom koje osigurava, odnosno pravilima predviđenima u članku 28. stavku 1. i članku 41. stavku 1. Uredbe br. 2201/2003.
- 51 Odvajanje uređenja izvršenja periodične novčane kazne od onoga koji se primjenjuje na pravo na kontakt s djetetom da bi potpao, kako predlažu finska i litavska vlada, pod sami postupak izvršenja, koji prema članku 47. stavku 1. Uredbe br. 2201/2003 uređuje nacionalno pravo države članice izvršenja, dovelo bi do toga da bi sudu te države bilo omogućeno da sam ispita postojanje povrede prava na kontakt s djetetom.
- 52 Međutim, takva kontrola, koja bi se izvršavala prema pravilima države članice izvršenja i podrazumijevala da sud te države ocjenjuje okolnosti slučaja, bila bi protivna volji zakonodavca Unije da za odluke donesene u tom području uspostavi jedinstveno i pojednostavnjeno uređenje izvršenja koje zabranjuje svako miješanje suda izvršenja u meritum i temelji se na povjerenju u sud države podrijetla kao suda koji je određen kao nadležan za donošenje odluke o pravu na kontakt s djetetom.
- 53 U tim okolnostima, na treće pitanje valja odgovoriti da naplata periodične novčane kazne koju je naložio sud države članice podrijetla koji je meritorno odlučivao o pravu na kontakt s djetetom u svrhu osiguranja ostvarenja tog prava pripada istom postupku izvršenja kao i odluka o pravu na kontakt s djetetom koje osigurava spomenuta periodična novčana kazna i da se potonja na tom temelju treba proglasiti izvršnom prema pravilima utvrđenima u Uredbi br. 2201/2003.

Četvrto pitanje

- 54 Svojim četvrtim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita jesu li, u okviru Uredbe br. 2201/2003, strane sudske odluke koje nalažu plaćanje periodične novčane kazne, izvršne u državi članici u kojoj se zahtijeva izvršenje samo u slučaju da joj je iznos konačno utvrđen pred sudovima države članice podrijetla.

- 55 Iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da je periodičnu novčanu kaznu čije se izvršenje traži u okviru predmeta u glavnom postupku sud države podrijetla utvrdio u iznosu od 1000 eura za svaki put kad je prekršeno pravo na kontakt s djetetom, uz najveći iznos od 25.000 eura. Iz tog spisa također proizlazi da, sukladno članku 1385.c belgijskog Pravosudnog zakonika, korisnik periodične novčane kazne ne mora prije njezinog izvršenja od suda tražiti određivanje iznosa periodične novčane kazne. Belgijsko se pravo po tom pitanju razlikuje od pravila koja su na snazi u drugim državama članicama, osobito finskog prava prema kojem, sukladno članku 19. stavcima 1. i 2. TjL-a, korisnik mora od suda tražiti određivanje konačnog iznosa periodične novčane kazne prije nego što može zatražiti izvršenje.
- 56 Da bi se svladale poteškoće koje bi mogle proizaći iz razlika među zakonodavstvima država članica o ovom pitanju, u članak 43. Konvencije od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1972., L 299, str. 32.) (SL posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 3.) uključeno je pravilo prema kojem je odluka stranog suda kojom se nalažu periodične novčane kazne, izvršna u državi članici u kojoj se zahtijeva izvršenje samo ako su konačan iznos plaćanja utvrdili sudovi države u kojoj je donesena sudska odluka (vidjeti izvješće P. Schlossera o Konvenciji od 9. listopada 1978. o pristupanju Kraljevine Danske, Irske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske Konvenciji o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima kao i Protokolu o njezinom tumačenju od strane Suda (SL 1979., C 59, str. 71., t. 213.)). To je pravilo istim riječima ponovno utvrđeno u članku 49. Uredbe br. 44/2001.
- 57 Uredba br. 2201/2003 i, prije nje, Uredba br. 1347/2000 naprotiv ne sadrže ekvivalentno pravilo. Međutim, kako ističe nezavisni odvjetnik u točki 81. svojeg mišljenja, zahtjev za određivanje iznosa periodične novčane kazne u okviru Uredbe br. 2201/2003 prije njezinog izvršenja je u skladu s osjetljivom naravi prava na kontakt s djetetom.
- 58 Kako se podsjeća u točki 40. ove presude, važnost tog prava, ključnog za zaštitu prava djeteta, ugrađenog u članak 24. stavak 3. Povelje, na održavanje redovitog osobnog odnosa i izravan kontakt s oba roditelja, navela je zakonodavca Unije da predvidi posebno uređenje u svrhu olakšanja izvršenja odluka koje se tiču tog prava. To uređenje počiva na načelu uzajamnog povjerenja među državama članicama u pogledu činjenice da njihovi odnosni nacionalni pravni poreci mogu pružiti ekvivalentnu i djelotvornu zaštitu temeljnih prava zajamčenih na razini Unije, a osobito u Povelji (presuda Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, t. 70.) i isključuje svaki oblik preispitivanja odluke koju je donio sud države podrijetla.
- 59 U situaciji u kojoj nositelj prava na kontakt s djetetom dodijeljenog u jednoj državi članici pozivajući se na nepoštovanje tog prava traži izvršenje periodične novčane kazne u drugoj državi članici čiji konačni iznos nije utvrdio sud države podrijetla, bilo bi protivno sustavu uspostavljenom Uredbom br. 2201/2003 da se sudu države izvršenja omogući da intervenira u utvrđivanje konačnog iznosa koju treba platiti osoba koja je, imajući skrb nad djetetom, bila dužna surađivati prilikom provedbe prava na kontakt s djetetom. Naime, to utvrđenje podrazumijeva nadzor nad navodnim povredama koje navodi nositelj prava kontakta s djetetom. Takav nadzor, od ključne važnosti za najbolji interes djeteta, ne podrazumijeva samo utvrđenje koliko je puta uskraćena predaja djeteta, nego i ocjenu razloga uslijed kojih je došlo do tih povreda. Međutim, samo je sud države članice podrijetla, kao sud koji je nadležan odlučivati o meritumu, ovlašten provoditi takvo ocjenjivanje.
- 60 Posljedično, u takvom je slučaju na korisniku periodične novčane kazne da se koristi dostupnim postupovnim sredstvima u državi članici podrijetla u svrhu dobivanja naslova kojim se utvrđuje konačni iznos periodične novčane kazne.
- 61 Iz tih razmatranja proizlazi da na četvrto pitanje valja odgovoriti da su, u okviru Uredbe br. 2201/2003, strane sudske odluke koje nalažu plaćanje periodične novčane kazne, izvršne u državi članici u kojoj se zahtijeva izvršenje samo u slučaju da je iznos konačno utvrđen pred sudovima države članice podrijetla.

Peto pitanje

62 Uzimajući u obzir odgovor na četvrto pitanje, nije potrebno odgovoriti na ovo pitanje.

Troškovi

63 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

1. **Članak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima treba tumačiti na način da se ta uredba ne primjenjuje na izvršenje periodične novčane kazne u jednoj državi članici naložene sudskom odlukom donesenom u drugoj državi članici o pravu na roditeljsku skrb i pravu na kontakt s djetetom, čija je svrha osigurati da nositelj prava na roditeljsku skrb poštuje to pravo na kontakt s djetetom.**
2. **Naplata periodične kazne koju je naložio sud države članice podrijetla koji je meritorno odlučivao o pravu na kontakt s djetetom u svrhu osiguranja ostvarenja tog prava pripada istom postupku izvršenja kao i odluka o pravu na kontakt s djetetom koje osigurava spomenuta periodična kazna i potonja se na tom temelju treba proglasiti izvršnom prema pravilima utvrđenima u Uredbi (EZ) Vijeća br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000.**
3. **U okviru Uredbe br. 2201/2003, strane sudske odluke koje nalažu plaćanje periodične novčane kazne izvršne su u državi članici u kojoj se zahtijeva izvršenje samo u slučaju da je iznos konačno utvrđen pred sudovima države članice podrijetla.**

Potpisi